

Conformismul si non-conformismul

Cojocaru Dumitrița,
studenta gr.TPA-112

Motto :”Conformismul duce la mediocritate iar frica împiedică înțelegerea inteligentă a vieții”

Jiddu Krishnamurti

Conformism-s.n. Atitudinea conformistului,acceptarea mecanică ,necritică și supunerea formală,docilă neprincipială față de orice obiceiuri ,idei,hotărâri[1, pag.221]. Non-conformism-Tendința de a nu accepta moravurile,mentalitatea tradițiile unui anumit mediu,neconformism[1, pag.664].

Zilnic auzim oameni care susțin cu ardoare că sunt non-conformiști ,că opinia lor este neinfluențabilă ,dar cîți dintre ei au dreptate ? ”Psihologul american Solomon Asch a efectuat un studiu în 1951 despre conformism. Sub pretextul că vor participa la un studiu despre percepția vizuală, unor grupuri de studenți compuse de 7,8,9 indivizi li s-a cerut să compare niște linii. Pe o planșă li s-a arătat o linie de o anumită dimensiune, iar pe o altă planșă erau desenate trei linii de dimensiuni diferite, dintre care una era de dimensiunea liniei de pe prima planșă. Li s-a cerut subiecților să spună care dintre trei linii din planșa a 2-a este de aceeași dimensiune cu linia din planșa 1. Atunci cînd studenții făceau comparația independent , răspunsurile au fost corecte in proporție de 100 de procente.Cînd au fost introduși în grup , opiniile participantului real (ceilalți din grup erau complici ai experimentului), s-au schimbat.

Doar 25 % nu s-au conformat opiniei greșite a publicului”[2, pag.35] Experimentul lui Solomon Asch ne face sa realizăm cît de ușor ne putem lăsam influențați doar pentru că simțim nevoia de a ne integra și a fi aprobați de cei din jurul nostru. Tendința noastră către conformism poate fi din păcate foarte ușor exploatată și folosită, de exemplu pentru a inocula ideii pe care cel mai probabil nu le-am avea. Aspecte sociale complexe,care în principiu cer analiză atentă si detaliată ajung să fie tratate superficial si catalogate ca fiind bune sau rele ,dezirabile sau neacceptabile, fără nici un filtru, fără nici un dubiu, doar pe baza opinie majorității.

”Există o nevoie fundamentală a omului de a aparține unui grup social. Evoluția probabil ne-a învățat că supraviețuirea și propășirea speciei au fost mai simple în interiorul grupului decît în mod individual ”[3, pag.52]. Plus, de mici copii suntem învățați să ne conforăm aumitor reguli, inițial impuse de părinți, apoi și celor impuse de profesori. Jiddu Krishnamurti subliniază :”Educția convențională nu ne permite decît foarte greu să atingem o gîndire independentă ”. Astfel, doar o mică parte din societate (25% conform studiului lui Solomon Asch) este cu adevărat non-conformistă. Indivizii non-conformști sunt adesea izolați de societate. Filosoful grec, Diogenene Cincul a fost unul dintre

primii reprezentanți al non-conformismului. El trăia într-un butoi, îi numea pe demagogi servitori ai mulțimii, iar lecțiile lui Platon pierdere de timp .O definiție destul de faimoasă în epoca, atribuită lui Platon, spunea că omul este un animal biped fără pene. Diogene a jumulit într-o zi un cocos și plimbându-se cu el, îl arăta curioșilor spunînd : ”Iată omul lui Platon ”. Tot el umbla prin Atena cu o luminare aprinsă și întreat ce face, răspundea ”Caut un om”. Atenienii care râdeau de el îl porecliseră ”câinele” (”*to kinein*” în grecește), iar Diogene și-a asumat această poreclă cu încântare. La un banchet, cei prezenți se amuzau aruncându-i oase, iar Diogene a intrat în joc, așezându-se în patru labe. Totuși, la plecare, s-a întors cu spatele la ei și, ridicând piciorul, și-a exprimat ”cinic” părerea despre comesenii. Cu alt prilej, în vreme ce mânca resturi în piața publică, o mulțime gălăgioasă se adunase în jurul lui, strigându-i: ”*Câine! Câine!*”. Diogene s-a oprit, i-a privit și le-a spus: ”*Voi sunteți câinii, pentru că stați și lătrați în vreme ce eu cinez.*” [4, pag.52]. Pentru astfel de vorbe îndrăznețe ,locuitori din Sinope,orașul lui de baștină îl exilasera.

Alt non-conformist înrăit a fost Sfintul Simeon cel nebun într-un Hristos. A trăit în Siria ,în veacul al 6-lea. S-a călugărit la 30 de ani și după încă 30 trăiți în pustietate, a revenit între oameni pentru a-și împlini misia în cel mai ciudat mod cu putință. ”Mă duc, a spus el, cu pueterea lui Hristos să rîd de lume. Și-a făcut intrarea în cetatea Emesei, tărînd de brâu leșul unui câine, apoi s-a făcut remarcat la slujbă stingînd lumînările și aruncînd cu nuci în credincioși. Cu toate că-i vindeca pe cei bolnavi și-i salva pe cei în pericol el era considerat zănat, din cauza acțiunilor sale excentrice.

Am citat aceste două exemple pentru a arăta că non-conformismul este vital într-o societate sănătoasă. John Stuart Mill spunea în eseuul său despre libertate” Excentritatea abundă întotdeauna acolo unde și cînd tăria de caracter se găsește din belșug ,iar cantitatea dintr-o societate, e în general proporțională cu cantitatea de geniu,vigoare a minții și curaj moral care se găsesc în ea.” E simplu să te încadrezi în societate atunci cînd ești la fel ca toți ceilalți, cînd opinia ta este similară cu a celor din jur. și fraza ta de servciu e ”Așa este !”

Situația se complică rău cînd ești diferit de cei din jur, cînd ai opinii care contrazic parerea majorității. Aceste opinii o dată afirmate, trebuie să fie și bine argumentate.

Doar o persoană informată și cu tărie de caracter își poate afirma și susține ideile chiar dacă ele diferă de opinia majorității.

Non-conformismul este foarte benefic pentru societate, datorită lui se dezvăluie adevăruri necunoscute.Viața persoanelor non-conformiste însă nu este simplă, fiind adesea izolate de societate (la fel ca-n cele două cazuri, citate mai sus).

De ce intîlnim atunci atît de multe persoane care se consideră non-conformiste ?

Adesea persoanele, mai ales, tinerii interpretează ironat non-conformismul. Ei consideră că o persoană non-conformistă intenționat refuză să se supună oricărei reguli impuse de societate și-și impune propriile reguli, fără a le supune analizei pe cele impuse de societate. Astfel întâlnim persoane care își manifestă non-conformismul prin nerespectarea regulilor elementare precum ”Nu aruncați gunoii în locurile publice” sau prin o vestimentație care îi șochează pe cei din jur (jeanșirupți, tatuaje, piercing-uri etc.) Non-conformismul este pentru ei o scuză pentru a putea acționa fără grijele consecințelor. În opinia mea, non-conformismul nu este o tendință a modei și nici o manifestare a dorinței de a te evidenția din mulțime. Este o calitate bună, dar rar întâlnită.

Non-conformismul se manifestă prin cugetarea și analiza a tot ce ne înconjoară și respectiv adoptarea propriilor decizii neinfluențate de grup.

În concluzie susțin că atât conformismul cât și non-conformismul sunt calități umane, care rămân calități bune atita timp cât nu sunt folosite în exces.

E bine să ne conformăm cu regulile bunului simț, legislația țării în care locuim, regulile companiei /instituției în care activăm, pentru că o societate fără reguli, este o societate fără viitor. Haosul n-a adus și nu va aduce nicicând rezultate frumoase. Conformarea nu este însă nici pe departe benefică atunci când trebuie să luăm decizii, indiferent de gradul lor de importanță. Fiecare decizie trebuie luată individual, fără a ne lăsa prada influenței grupului. Conformismul total poate transforma persoana într-o simplă marionetă în miinile manipulatorilor

O altă extremă negativă a conformismului este transformarea lui în conservatorism care blochează orice tendință de inovare sau înnoire. Non-conformismul are o funcție pozitivă atunci când exprimă tendințe firești de perfecționare, evoluție sau schimbare, care se pot dovedi benefice pentru destinul social al grupului.

În extreme însă devine și acesta malefic. E o arta să poți contrazice și-n final convinge un grup de oameni. Dar contrazicerea naturii nu este nimic altceva decit un act de auto-distrugere. Non-conformismul își are excesele lui și are tot atita nevoie de moderație ca și conformismul.

Nimium tentendo funem abrumpis

Referințe bibliografice

1. DEX, Univers enciclopedic, București 1998
2. Cristea Dumitru-”Tratat de psihologie socială”, ProTransilvania, București 2000
3. Ludmila Rosca, Supraviețuirea, moralitatea și potențialul personalității umane, CEP UASM, Chișinău 2007, - 330 p.
4. Jean Claude Carriere, Povestiri filozofice din lumea întregă, Humanitas, București 2002